

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Jean-Claude Grumberg

Yüklerin En Değerlisi

Bir Masal

ROMAN

Çeviren: Aysel Bora

YAPI KREDİ YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

YÜKLERİN EN DEĞERLİSİ Bir Masal

Jean-Claude Grumberg 1939 yılında doğduğu Paris'te çalışıyor ve yaşıyor. Tiyatro ve gençlik kitapları yazarı, senarist. Kitaplarının çoğu Actes Sud tarafından yayımlandı. 2009 yılında "Molière de l'auteur" ödülünü ve *Vers toi, Terre promise*'le (Actes-Sud-Papiers) Eleştiri Sendikası ödülünü kazandı. François Truffaut (Son Metro) ve Costa Gavras gibi yönetmenlerle çalıştı. Yayımlanan eserleri arasında *Dreyfus - L'Atelier - Zone libre* (Actes Sud, 2000), *Les Courtes* (Actes Sud, 2001) ve genç izleyiciler için *Le Petit Violon* (Actes Sud-Papiers/Heyoka, 1999) gibi pek çok tiyatro oyunu bulunmaktadır.

Aysel Bora İstanbul'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Fransız Filolojisi bölümünü bitirdi. *Meydan Larousse*'u hazırlayan çevirmen kadrosunda yer aldı ve daha pek çok ansiklopedik yayına katkıda bulundu. Barbey d'Aurevilly, Jean-Paul Sartre, Milan Kundera, Michel Houellebecq, Nathalie Sarraute, Jean Echenoz, Simone de Beauvoir, Amin Maalouf gibi yazarlardan çeviriler yaptı.

**Jean-Claude Grumberg'ün
YKY'deki kitapları**

**Çabuksığıınlar (2016)
Yüklerin En Değerlisi - Bir Masal (2020)**

JEAN-CLAUDE GRUMBERG

Yüklerin En Değerlisi
Bir Masal

Roman

Çeviren
Aysel Bora

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 5584
Edebiyat - 1606

Yüklerin En Değerlisi - Bir Masal / Jean-Claude Grumberg
Özgün adı: La plus précieuse des marchandises
Çeviren: Aysel Bora

Kitap editörü: Korkut Erdur
Düzeltili: Filiz Özkan

Kapak tasarımı: Nahide Dikel
Sayfa tasarımı: Mehmet Ulusel
Grafik uygulama: Arzu Yaraş

Baskı: Sena Ofset Ambalaj, Matbaacılık Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti
Maltepe Mah. Litros Yolu Sk. 2. Matbaacılar Sitesi B Blok
Kat: 6 No: 4NB 7-9-11 Topkapı - Zeytinburnu / İstanbul
Telefon: (0 212) 613 38 46
Sertifika No: 45030

Çeviriye temel alınan baskı: Seuil, Paris, 2019
1. baskı: İstanbul, Mart 2020
ISBN 978-975-08-4698-4

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş. 2018
Sertifika No: 44719
© Editions du Seuil, 2019
Collection *La Librairie du XXIe siècle*, sous la direction de Maurice Olender

Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 161 Beyoğlu 34433 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 Faks: (0 212) 293 07 23
<http://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
[facebook.com/yapikrediyayinlari](https://www.facebook.com/yapikrediyayinlari)
twitter.com/YKYHaber
[instagram.com/yapikrediyayinlari](https://www.instagram.com/yapikrediyayinlari)

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir

YÜKLERİN EN DEĞERLİSİ

Bir Masal

Bir varmış bir yokmuş, bir zamanlar kocaman bir ormanda yoksul bir oduncu adam ile yoksul karısı yaşarmış.

Hayır hayır hayır hayır, içiniz rahat olsun, *Parmak Çocuk* değil bu. Hiç ilgisi yok. Sizler gibi ben de o gülünç hikâyeden nefret ederim. Besleyemedikleri için çocuklarını terk eden analar babalar nerede, ne zaman görülmüş? Geçelim...

Her neyse, bu kocaman ormanda büyük bir açlık ve büyük bir soğuk hüküm sürermiş. Özellikle de kışları. Yazları ormanın üzerine kavurucu bir sıcaklık çöküp o şiddetli soğuğu kovar, püskürtürmüş. Buna karşılık açlık, özellikle bu ormanın etrafının dünya savaşıyla kasılıp kavrulduğu o zamanlarda açlık hiç eksilmeyen bir şeymiş.

Dünya savaşı, evet evet evet evet evet.

Yoksul oduncu adam zorunlu kamu hizmeti için –sadece şehirleri, köyleri, tarla ve ormanları işgal eden galiplerin çıkarına– göreve alınınca, yoksul oduncu adamın karısı fukara yuvasının ihtiyaçlarını karşılama umuduyla ve çoğu zaman düş kırıklığına uğrayarak şafaktan günbatımına ormanı arşınlar olmuş.

Neyse ki –her musibette bir hayır vardır–, yoksul oduncu adam ile karısının besleyip doyurulması gereken çocukları olmamış.

Yoksul oduncu adam her gün bu lütuf için Tanrı'ya şükredermiş. Yoksul oduncu kadın ise bu yüzden gizli gizli ağlar, yakınırmış.

Beslemesi gereken bir çocuğu yokmuş, doğru ama sevip okşayacak bir çocuğu da yokmuş.

Bu yüzden o da gökyüzüne, tanrılara, rüzgâra, yağmura, ağaçlara, hatta yaprakları delip geçerek ormanın altını gizemli bir saydamlıkla aydınlatan güneşe bile dua edermiş. Böylece ona bir çocuk gönderme lütfunu bahşetmeleri için gökteki, doğadaki bütün güçlere yalvarıp yakarırmış.

Zamanla, yaşının da geçmesiyle, gökteki ve yerdeki gizemli güçlerin, kocası olacak oduncuyla elbirliği edip onu çocuktan mahrum bırakmak için anlaştıklarını anlamış.

Böylece o da, hiç olmazsa gece gündüz sabahtan akşama acısını çektiği soğuk ve açlığın sona ermesi için dua eder olmuş.

Yoksul oduncu adam bütün zamanını ve bütün çalışma gücünü kamunun, hatta askeriye'nin yararına askeri binaların inşasına harcayabilmek için şafaktan önce kalkarmış.

Yoksul oduncu kadına gelince, ister rüzgâr essin, ister yağmur yağsın, kar yağsın ya da size daha önce bahsettiğim o boğucu sıcaklar bastırsın, evet yoksul oduncu kadın ormanın dört bir yanını arşınlar, her bir dalı, her bir kuru odun kıymığını toplar, unutulup da yeniden bulunmuş bir hazine gibi yığıp istiflermiş. Bu arada kocası olacak oduncunun sabah işe giderken kurduğu bir iki kapanı da kaldırırmış.

Yoksul oduncu kadının siz de hak vereceksiniz ki oyalanıp eğleneceği pek bir şey yokmuş. Artık nasıl ifade edeceğini bilemez hale geldiği dileklerini kafasında evirip çevirerek aç bilaç dolaşır dururmuş. Bir gün olsun doyasıya yemek yiye-bilmek için tanrıya yalvarmakla yetinir olmuş.

Orman, onun ormanı, onun ağaçları soğuğa, açlığa al-dırmadan gür mü gür ve geniş mi geniş bir şekilde uzanıp gidiyormuş, ancak bu dünya savaşı başladıktan sonra, zorunlu hizmete alınan adamlar güçlü makinelerle onun ormanını boydan boya delerek raylar döşemiş ve bir süredir de, yaz kış demeden bir tren, tek bir tren bu tek hatlı yoldan tekrar tekrar geçer olmuş.

Yoksul oduncu kadın bu trenin, treninin geçişini seyretmeyi seviyormuş. Heyecanla trene bakar, kendisinin de bu trenle seyahat ederek, bu açlıktan, bu soğuktan, bu yalnızlıktan kurtulacağını düşlermiş.

Yavaş yavaş hayatını, zamanını trenin geçişine göre ayarlamış. Bu insanın içini açan bir görünümü olan bir tren değilmiş. Basit tahta vagonlar, bu vagonların her birinde parmaklıklarla kapalı penceremsi tek bir açıklık. Ama yoksul oduncu kadın hayatında asla başka bir tren görmediğinden, özellikle kocası onun sorularına cevap verirken bilmiş bir tonla bunun bir yük treni olduğunu açıkladıktan sonra, bu tren ona pekâlâ da uygun gelmiş.

Bu “yük” kelimesi de yoksul oduncu kadının gönlünü kazanmaya ve hayal gücünü alevlendirmeye yetmiş.

“Yük”! Bir yük treni... Artık bu trenin yiyecek ve içeceklerle, giysilerle, nesnelerle dolup taşıdığını görüyormuş, kendini bu trenin içinde dolaşıp tıka basa yemek yerken görüyormuş.

Coşku yavaş yavaş yerini bir umuda bırakmış. Bir gün tren, belki bir gün, yarın ya da yarından sonraki gün, ya da her hangi bir zaman, sonunda açlığına acıyacak ve geçerken ona sadaka olarak o değerli yüklerinden birini bırakacaktı.

Çok geçmeden cesareti artmış, trene olabildiğince yaklaşmaya, bağırmaya, bir el hareketiyle seslenmeye, sesiyle yalvarmaya ya da tren yetişemeyecek kadar uzaklaştığında sadece selamlamaya başlamış.

Sonunda, bazen bu pencere açıklıklarından bir el uzanıp ona cevap veriyormuş. Hatta bazen bu ellerden biri ona doğru bir şey fırlatıyor, o da trene ve o ele teşekkür ederek koşup o şeyi yerden alıyormuş.

Bunlar çoğu zaman bir kâğıt parçasından başka bir şey değilmiş, o bunları özen ve sonsuz bir saygıyla açıp düzeltiyor sonra tekrar katlayıp göğsüne sokuyormuş. Acaba bu, gelecek bir armağanın habercisi mi imiş?

Trenin geçişinden çok uzun zaman sonra, gece indiğinde, açlık kendini fazlasıyla hissettirdiğinde, ayaz daha fazla ısır-
dığında ve gğşs çok fazla daralmasın diye, kâğıt parçasını
dini bir saygıyla açar ve ne olduğu belirsiz, anlaşılmaz karala-
maları seyre dalarımış. Hiçbir dilde okuma yazma bilmezmiş.
Kocacığı, o biraz bilirmiş ama yoksul oduncu kadın treninin
ona sunduğu şeyi ne onunla ne de bir başkasıyla paylaşmak
istermiş.

Bu yük vagonunu görür görmez –yerdeki samanlara bakılırsa bir hayvan vagonu– şanslarının bu vagonların ardında yittiğini anlamış adam. Pithiviers'den Drancy'ye o ana kadar en azından birbirlerinden ayrı düşmeme gibi bir şansları olmuş. Başkalarının, şanssız insanların ne yazık ki birbiri ardınca kim bilir nerelere gittiğini görmüşler ama onlar birlikte kalmış. Bu nimeti sevgili ikizlerine borçlu olduklarını düşünüyorlarmış, Henri ve Rose'a, Hershele ve Rouhrel'e.

Aslında ikizler en kötü zamanda dünyaya gelmiş, 1942 ilkbaharında. Dünyaya Yahudi bir çocuk getirmenin sırası mıymış? Daha da fenası, bir seferinde iki Yahudi çocuk. Onların böyle sarı bir yıldız altında doğmalarına izin vermeli miymiş? Bununla birlikte, onlar sayesinde, bundan eminmiş, 42 Noel'ini Drancy Kampı'nda hep birlikte geçirmişler.

Hatta onların kısmeti sayesinde kampın Yahudi işleri yönetimi ona bir iş bile bulmuş. Tıp eğitimini neredeyse bitirmek üzereymiş –kulak burun boğaz cerrahisi– ama ona Drancy'de çok hekim olduğunu, doğrusu çok da hasta olduğunu söylemişler –Yahudilerin bulunduğu her yerde fazla sayıda hekim ve ondan da fazla sayıda hasta oluyormuş– ama iki berber de gittiğinden... Berber mi? Haydi berber olsun.

Kılı kırk yarmak ve anlamaya çalışmak gereksizmiş, artık anlaşılacak bir şey kalmamış.

Başlarında onlara gözcülük eden Fransız jandarmaları olduğu sürece onların saçlarını kesmiş. Babasının makasını nasıl çalıştırdığını, sanki birazdan saldırıya geçeceği konusunda müşterinin saçlarını uyarmak istermiş gibi makası

havada nasıl şaklattığını, ardından pürdikkat enseyi düzeltip o inatçı kıvrıma, kararlı bir darbeye tıraş edilmesi gereken o küçük tutama nasıl saldırdığını çok seyretmiş. Meslekten berberler bile onu kendilerinden biri sanmışlar.

Ama Fransız jandarmalarının yerini gri yeşilliler alınca ona kala kala yönetimin üyelerinden ve ondan hizmet bekleyen birkaç tutukludan başkası kalmamış, durmadan yalan söylenmesi gereken sınırlı sayıda ve umutsuz müşteriler. “Aa tabii, tabii, düzelecek, düzelecek, her şey düzelecek...”

Evet, 42 baharında, ikiz olacaklarını da bilmeksizin az daha onları aldırmaya kalkmışlar. Ama karısı çok düşünmüş ve onları alıkoymak istemiş. Sonunda daha şimdiden Yahudi, çoktan fişlenmiş, çoktan sınıflandırılmış, şimdiden aranan, şimdiden takibe uğramış iki minik varlık dünyaya getirmiş, sanki şimdiden biliyorlarmış, şimdiden anlıyorlarmış gibi koro halinde avaz avaz feryat eden minik bir kızla minik bir oğlan. “Gözleri senin babanın gözleri” demiş anneleri. Evet, ilk avazları korkunçmuş. Ancak sütü ve umudu bol anneleri onları sakinleştirebilmiş. Kısa sürede koro halinde ağlamayı kesmiş ve sonunda güven içinde rüyalar görerek emmeye devam etmişler.

Hauteville sitesinin köşesindeki Chabrol sokağındaki o küçük ve gözden uzak doğum kliniğinde onlara çocukları alıp güvenilir bir aileye vermeyi bile teklif etmişler. Güvenilir bir aile nedir? Dinah ikizlerini gururla göğsüne bastırarak “Onlar için hangi aile kendi anne babasından oluşan aileden daha emin olabilir ki?” diye haykırmış. Mahrumiyete rağmen, Drancy’ye rağmen dört bebeğe yetecek kadar sütü olduğu söylenen Dinah. Sütle, sevgiyle ve güvenle dolup taşıyormuş. Büyümelerine yardım etmeye niyetli olmasa Tanrı bu iki meleğe hayat verebilir miymiş hiç?

Şimdi ise, onları besleyecek sütü gelmediğinden bu trende sarsıla sarsıla samanların üstünde çocuklarını bağrına bası-

yormuş. Drancy sonunda sütünü de, güven duygusunu da, inancını da yok etmiş. Baba, koca, çakma berber, daha tam olmamış doktor ama çoktan olmuş gerçek Yahudi orada, o sarsıntıda, o panik içinde, o çığlıklar arasında, o ağlayışlar arasında ailesini barındıracak bir yer arıyormuş. Yol arkadaşlarını incelerken, onların yüzüne bakınca kafasına dank etmiş. Hayır hayır, bu ihtiyarları, şu kör adamı, bu çocukları, bu ikiz ve diğerlerini, yoo hayır, onları çalışmaya göndermiyorlarmış. Onları buradan uzaklara gönderiyorlarmış, işaretlenmiş de olsalar, yıldızlanmış da olsalar, fişlenmiş de olsalar, hapsedilmiş de olsalar, özgürlükten ve her bir şeyden mahrum edilmiş de olsalar, öyle bile olsalar onları burada istemiyorlarmış, artık onları istemiyorlarmış.

O halde onları sevk ediyorlarmış. Ama nereye? Dünyanın neresinde onları isteyen varmış? Hangi ülke onları kabul etmeye hazırmış? Şu 1943 Şubatı'nda hangi ülke onları gönüllü olarak kabul edermiş?

Asıl sorun bu değilmiş. Dinah'ın sütü kesilmiş ya da pek az geliyormuş. Drancy memelerini kurutmuş. Söylentiler, kendi anne babasının, ardından kayınpederinin gidişi. Gitmişler ve o zamandan beridir de kendilerinden hiçbir haber alınamamış. Dinah yere yapışmış, bundan kısa bir süre önce herhalde mezbahaya götürülen inek ya da atların bulunduğu yere. İkizlerini sarması için lütfedip almasına izin verdikleri yünlü Pirene şalını yere sermiş. Soğuk hüküm sürüyormuş, savaş, korku. Birini sallarken öbürü ağlıyormuş. Onu sallarken diğeri mızımızlanıyormuş. Güzel bebeklermiş, biri kız biri oğlan. "Sıralı olmuş" deyip duruyorlarmış. "Dünyanın en güzel bebekleri. Onlarla hayatınız şenlendi işte! Ben ancak üç kızdan sonra oğlan sahibi oldum! Sizinse daha şimdiden hem oğlunuz hem kızınız var!" Şimdi neredeler? Herkes kendi hatıralarıyla, çığlıklarıyla, öfkesiyle konuşmalara katılıyormuş. Çöküntü, öfke. Bir kadın Yiddiş dilinde bir ninni

söylüyormuş. Dinah Yiddişçeyi anlıyor ama anlamıyormuş gibi yapıyormuş.

Ne yapmalı? Sabık sahte berber kendi kendine ne yapmalı diye sorup duruyormuş. O ana kadar, bütün zorluklara rağmen babalık rolünü mükemmel oynadığına inanmış. Engellere rağmen ikizlerini korumasını bilmiş. Kamp yönetimini bizar etmiş. “İkizleri! İkizlerim!” Onlar herkesin ikizleri olmuş, kurtarılması, korunması gereken ve işte... işte. Kendini çaresiz, beceriksiz hissediyormuş, artık ne yapacağını bilemiyormuş. Böyle kalamazmış, kendini toparlamak zorundaymış, bir çözüm yolu bulması gerekiyormuş. İki gün yolda geçmiş bile. Koku, o dayanılmaz koku. Samanların üstünde bir köşede bir kova ve utanç, paylaşılan bir utanç, onları bilinmeyen bir yere sevk edenlerin istediği, öngördüğü bir utanç.

Önce onları hiçliğe indirgemek, sonra hiçbir şeyden de azına, onlarda insani hiçbir şey bırakmamak, olsun. Arada bir karısının süt gelmeyen memelerini ısırıldığını gördüğü çocukları için bir şeyler yapmak zorundaymış, bir çözüm bulmak zorundaymış.

Yol arkadaşlarından biri ona Romanyalı mısın diye sormuş. Evet, Romanyalı'ymış. Romanyalı ona onların da önce Romanyalı olduğunu ama şimdi Romanya kökenli vatansızlar olduğunu söylemiş. Bu vagonda çok sayıda Romanya kökenli vatansız varmış. Onları Paris'ten ya da Fransa'nın başka yerlerinden toplamışlar. İçlerinden biri ona Yaş'tan söz etmiş.

“Yaş'ı bilir misiniz?”

“Elbette bilirim.”

“Orada bir pogrom oldu.”

“Pogrom mu? Buradaki gibi orada da savaş var, pogroma gerek yok ki.”

“Hayır hayır, bir pogrom. Binlerce Yahudi'yi Yaş'tan trene bindirdiler ve bu treni bıraktılar hep ilerlesin, ta ki trendeki Yahudiler sıcaktan, açlık ve susuzluktan ölene kadar.”

Trenin durduğu her istasyonda tren ölülerinden temizleniyor ve tren hayatta kalanlarla yoluna devam ediyormuş. Bazen ters yönde hareket ediyor, geldiği yöne geri dönüyormuş. Tren hiçbir yere gitmiyormuş, yolculuğun tek hedefi şuymuş: Her istasyonda perona ... atmak.

“Burada görüyorsunuz ya ilerliyoruz, durmuyoruz ki! Hem sonra burada üşüyoruz, sıcak değil.”

“Size söylüyorum, aynı Yaş'taki gibi! Yaş'taki gibi!”

O zamandan beri trenin yol üstünde her duruşunda tren ters yönde hareket edecek diye korkmaya başlamış. Bir istasyonda durulacak ve ölenler, çocuklar, yaşlılar vagonlardan atılacak diye. Ellerini ısıtıyormuş. Ne yapmalı? Ne yapmalı? Birini itip ötekini itekleyerek özür dileye dileye pencere açıklığına yanaşmış. Orada bir ihtiyar durmuş nefes almaya çalışıyormuş. Nefes nefeseymiş. Astım, demiş. Sonra ikizlerin babalarına gülümsemiş. Başını sallamış ve sanki her şeyi anlamışa benzeyen, sanki doğduğundan beri her şeyi önceden görmüşe benzeyen gözlerle ona bakmış. Şaşırmış bir hali yokmuş, sadece azıcık havaya ihtiyacı varmış.

Dışarda yağan kar trenin ilerleyişini yavaşlatıyormuş. Sonra tren kısa bir an durup sanki o da astımlıymış gibi tekrar harekete geçmiş. İşte o an anlamış.

Adam insanları ite ite ilerlemiş. Yünlü Pirene şalına yaklaşmış. Sakın seçim yapma, sakın düşünme, ikisinden birini alacak ve kızla oğlan arasında seçim yapmayacaksın. Eline ilk geleni almış. Cebinden dua şalını çıkartmış bile. Çocuk uyukluyormuş. Dinah bir an ona bakmış, sonra diğeri ikizi bağrına basarak gözlerini kapamış.

Adam katlanmış şalı açarak pencere açıklığına geri dönmüş. Parmaklıklar, parmaklıkların arasından ancak tek kolunu dışarı çıkarabiliyormuş. Tren biraz hızlanmış. Ormanı, karlar altında yıkılan ağaçları görmüş. Sanki trenin arkasından koşan, karın içinde bata çıka ilerleyen ve bağırarak bir silüet gözüne çarpmış.

Çocuğu bağına basmış, onu dua şalına sarıp sarmalamış. Astımlı adam gözünü ona dikmiş, sanki gözleriyle “Yapma! Sakın yapma! Yapmak istediğın şeyi sakın yapma!” der gibiy-miş. Ama adam kararlıymış. İkisine yetecek kadar süt yokmuş. Tekine yetecek kadar belki?

Heyecan içinde titreyerek, şala sardığı çocuğu havaya kaldırmış. Kafası geçebilecek mi? Astımlı adam bu defa Yiddişçe söylenmiş: “Yapma!” Ama baba ona dik dik bakmış ve Yiddiş-çeyi hiç anlamıyormuş gibi yapmış. Baş geçerse, omuzlar da geçermiş. Sonra yaşlı kadına doğru bir hareket yapmış, kadın durmuş, sanki Tanrı’ya şükredermiş gibi karların arasında diz çökmüş.

Tren ormandan çıkmış.

Yoksul oduncu kadın, o sabah tıpkı diğer sabahlar gibi erken saatte, çok erken saatte, o alacakaranlık kış gününde trenin geçişini kaçırmamak için karda nefes nefeseymiş. Orada burada karın ve gecenin ağırlığından kırılıp devrilen birkaç dalı toplaya toplaya telaşla ilerliyormuş. Koşuyor, yoksul oduncu kocasının emek vererek yaptığı içi kürklü yavru tilki derisinden pabuçları ayağından fırlarcasına koşuyormuş.

Tilki derileri ayağından fırlarcasına koşturuyormuş. Koşmuş, koşmuş ve nihayet nefes nefese demiryolunun kenarındaki orman açıklığına geldiğinde treninin tıpkı kendisi gibi tıknafes bir halde durup soluklandığını, inlediğini, ikisinin de ilerlemesine mani olan bu yoğun ve lapa lapa kar yüzünden zorlanıp yavaşladığını duymuş.

El kol hareketleri yaparak avazı çıktığı kadar bağırması: “Beni bekle! Beni bekle!”

Tren ıkınıp yoluna devam ediyormuş.

Ama tren bu defa geçerken ona cevap vermiş. Yük treni –49 numaralı katar– ona cevap vermiş!

Hem de bir işaretle değil bir hareketle. Beceriksiz bir elle alelacele karalanmış ve buruşturulmuş o zavallı kâğıt parçalarını fırlatırken buna eşlik eden hareketlerle değil, hayır, bir hareket, gerçek bir el hareketiyle. Önce o daracık pencere açıklığından bir elin uzattığı bir bayrak belirmiş, bir el, bayrağı birden salıveren insana ait ya da tanrısal bir el, ve bayrak gelip içindekini karların arasına, ellerini göğsünde kavuşturmuş, tanrılara nasıl teşekkür edeceğini bilemeden diz üstü çöken yoksul oduncu kadınınımızın yirmi adım önüne bırakıvermiş. Nihayet, kabul bulmamış onca duadan sonra

nihayet! Ama penceredeki el şimdi ona doğru uzanmış ve otoriter, amirane bir parmakla ona paketi yerden almasını işaret ediyormuş. Bu paket onun içinmiş. Sadece onun için. Ona gönderilmiş.

Oduncu kadıncağız azıcık çalı çırpı demetini hemen bir yana bırakmış ve karın izin verdiği ölçüde süratle atılarak küçük paketi karların arasından çekip çıkarmış. Sonra açgözlülükle, heyecanla, gizemli bir armağanın ambalajını açar gibi paketin düğümlerini çözmüş.

O an, bu ne muhteşem bir şey, günlerdir dileklerinde seslendiği nesne, hayallerini süsleyen şey karşısında belirivermiş. Ama gelin görün ki nesnenin açılmasıyla birlikte küçük paket dini resimlerdeki bebeklerin yaptığı gibi ona gülümsemek ve kollarını uzatmak bir yana, debeleniyor, avaz avaz bağıırıyor, açlıktan kıvranıp yaşama arzusuyla yumruklarını sıkıp havalara kaldırıyormuş. Paket protesto ediyor da ediyormuş.

Bizim yoksul oduncu kadın miniği kat kat örtülerinin altına sokuşturarak kucaklamış ve hazinesini bağrına basarak bir koşudur tutturmuş. Birden durmuş, aç bir ağzın sıska memesini emdiğini, sonra bıraktığını ve öncekinden de beter kıvranarak, çırpınarak, ağlayarak, avaz avaz bağırdığını hissetmiş. Aç, bu çocuk aç, çocuğum aç. Kendini anne olmuş gibi hissetmiş, hem mutlu hem ölesiye endişeli. Çok mutlu ama çaresiz. İşte anne oluvermiş ama sütü gelmeyen bir anne. Çocuğumun karnı aç, ne yapmalı, ne yapmalı? Yük treninin tanrısı, sunduğu bu çocuk için ona neden süt bağışlamamış ki? Neden? Tanrıların akli nerede? Onu neyle beslememi istiyorlar?

Eve gelince yatağın üstüne bıraktığı küçük paket umutsuzluğun verdiği enerji ve kapana kısırılmış bir kurdun açlığıyla kıvrandıkça kıvranıyormuş. Bunun üzerine yoksul oduncu kadın ateşi yakmış, kaba su koymuş ve arıyor da arıyor ve hâlâ arıyormuş.

Su kaynarken, bir parça greçka* bulmuş, bunu kaynar suda eritecekmiş ama önce küçük paketini sakınleştirmek için parmağını o aç ağza doğru uzatmış. Küçük paket parmağı kapmış ve inatçı bir azgınlıkla emmiş de emmiş. Sonra birden kandırmacanın farkına vararak emmeyi bırakmış ve tekrar ağlamaya başlamış. Zavallı oduncu kadın onunla birlikte ağlayıp onu göğsüne bastırırken, bir yandan da greçkayı ezerek lapa haline getirip bir kaşıkla haykıran ağza sokuşturmaya çalışıyormuş. Bunu yapamayınca, aynı parmağı ezdiği greçkaya batırıp yeniden çocuğun ağzına götürüyormuş, çocuk parmağı iştahla emmeye devam ediyor, sonra acı greçkayı tükürerek parmağı bırakıyormuş.

Yoksul oduncu kadın bundan yararlanıp çocuğa azıcık pişme suyundan yutturuyor, sonra parmağını tekrar uzatıyormuş, çocuk da tekrar emiyormuş. Çocuk, susuzluğunu gideren suyun, açlığını bastıran greçkanın etkisiyle yeni annesinin kollarında yavaş yavaş sakınleşirken, yoksul oduncu kadın çocuğun kulağına bir şarkı gibi, çok çok eski zamanlardan kopup gelen ve kendisini de şaşırtan bir ninni fısıldamış.

“Uyu uyu benim küçük paketim, uyu uyu küçük paketim benim uyu uyu çocuğum, uyu uyu.”

Sonra değerli hazinesini usulca yatağın ortasına yatırmış. O an gözleri, kurusun diye yatağın üzerine serdiği, katı açılmış şala takılmış. Ne kadar da incecik, ne kadar da sıkı ipliklerle örülmüş, iki ucu saçaklarla süslü, altın ve gümüş işlemeli muhteşem bir şalmış bu. Hiç bu kadar değerli bir şal ne görmüş ne de dokunmuş. Armağanlarını böylesine muhteşem bir kumaşa sarmakla Tanrıların iyi iş yaptıklarını düşünüyormuş. Küçük paketini, peri masallarından çıkma şala sarılı sevgili küçük yükünü kollarında sıkarken, çok geçmeden onun da içi geçmiş.

* Greçka: bir nevi un, karabuğday unu (ç. n.).

Bizim yoksul oduncu kadın uyuyor, bebesi sımsıkı kollarında uyuyormuş, masum insanların uykusuyla uyuyor, yükseklerde uyuyormuş, yoksul oduncuların ve yoksul oduncu kadınların cennetinden de yükseklerde, bu dünyadaki mutluların cennet bahçesinden de yükseklerde uyuyor, en yükseklerin yükseğinde tanrılara ve analara ayrılmış bahçede uyuyormuş.

Gece olmuş, yoksul oduncu kadın ile göklerden gelen armağanı uyurlarken, yoksul oduncu adam zorunlu kamu hizmetinden haşadı çıkmış bir halde eve dönmüş. Çıkardığı gürültüden küçük yük uyanmış ve karnının doyurulmadığını görerek feryadı basmış.

“Bu da ne böyle?” diye kükremiş yoksul oduncu adam.

“Bir çocuk” diye cevap vermiş yoksul oduncu kadın doğrularak, küçük paketi kollarında.

“Bu çocuk da neyin nesi?”

“Hayatımın neşesi” diye devam etmiş yoksul oduncu kadın, gözünü kırpamadan ve titremeden.

“Nesi?”

“Trenin tanrıları onu bana bağışladılar.”

“Trenin tanrıları mı?!”

“O benim hiç sahip olamadığım sevgili yavrum olsun diye.”

Bunun üzerine yoksul oduncu adam, küçük yükü kaptığı gibi yoksul oduncu kadının kollarından çekip alivermiş, tuhaftır ki bebek anında ağlayıp bağırmayı kesmiş ve o minicik aç elleriyle yoksul oduncunun sakalından yakaladığı gibi o saat emmeye çalışmış.

“Bu çocuğun neyin nesi olduğunu bilmiyor musun sen? Bilmiyor musun?”

Ve çocuğu kokuşmuş bir et parçasını çöpe atar gibi, tiksintiyle yatağın üzerine bırakıvermiş.

“Pis pis kokuyor! Hangi cinse ait olduğunu bilmiyor musun onun?”

“Ben onun benim minik meleğim olduğunu biliyorum!” diye kestirip atmış yoksul oduncu kadın çocuğu tekrar kollarına alarak. “İstersen, senin de olur.”

“O ne benim ne de senin meleğin olabilir! Lanetli ırkın soyundan o! Anası babası onu trenden karların arasına atmış, çünkü onlarda kalp diye bir şey yok!”

“Hayır hayır hayır! Trenin tanrıları armağan etti onu bana!”

“Saçmalıyorsun ihtiyar, büyüsün de bak, aynı onlar gibi kalpsiz* olacak!”

“Onu biz yetiştirirsek olmaz.

“Peki nasıl doyuracaksın onu?”

“Çok küçük, az önce ona parmağımı emdirdim, açlığını bastırmaya yetti.

“Kalpsizleri saklamanın yasak olduğunu ve ölümle cezalandırıldığını bilmiyor musun sen? Tanrı’yı öldürdüler onlar.”

“O öldürmedi, o öldürmedi! Daha küçücük o.”

“Tanrı’yı öldürdüler onlar ve hırsızlar.”

“Tanrı’ya şükürler olsun şu dünyada hiçbir zaman çalınacak bir şeyimiz olmadı. Hem çok sürmez, sen istersen eğer, ormanda çalı çırpı toplamama da yardım eder.”

“Evde onu bulurlarsa, bizi duvara yapıştırırlar.”

“Kim bilecek?”

“Öteki oduncular, kalpsizleri avlayanlara bizi ihbar ederler.”

“Yoo yoo, ben bu çocuğun benim çocuğum olduğunu, sonunda sayende hamile kaldığımı söylerim.”

“Ve şu geçkin yaşında yedi kiloluk bir yumurcak doğduğunu mu?”

“Başlarda dışarı çıkmaz.”

“Bizim olamaz o, işaretli.”

“Nasıl işaretli?”

“Kalpsizlerin işaretlendiğinden ve bu sayede tanındıklarından haberin yok mu?”

“Nasıl yani?”

“Onların doğası bizimki gibi değil.”

* Kalpsizler: Hristiyan inancında, Hz. İsa’yı yakmakla suçladıkları Yahudiler için kullanılan aşağılayıcı sıfat (ç. n.)

“Ben işaret filan görmedim.”

Yoksul oduncu adam acele küçük paketi açmaya davranmış ve doğa bütün çıplaklığıyla ortaya çıkmış.

“Bak, bak!”

“Neye bakacağım?”

“İşarete.”

“Hangi işarete?” diye sormuş yoksul oduncu kadın bir yandan da bir bakış atarak. “İşaret filan göremiyorum ben.”

“Bak, benim gibi yaratılmamış.”

“Hayır, ama benim gibi yaratılmış. Bak ne kadar da güzel.”

Yoksul oduncu adam aceleyle gözlerini çevirmiş, ardından takkesinin altından kafasını kaşıdıktan sonra sımsıkı minik yumruklarıyla kendisine saldıran elleri ittiren küçük paketi tekrar sarıp kapatmış.

“Ne yapıyorsun?” diye endişeyle sormuş yoksul oduncu kadın, yoksul oduncu adamın çocuğu kapıp kapıya doğru gittiğini görünce. “Nereye gidiyorsun?”

“Demiryolunun kenarına bırakacağım onu.”

Bunun üzerine yoksul oduncu kadın deli gibi atılıp küçük paketini yoksul oduncu adamın ellerinden kapmaya çalışmış. Başaramayınca, adamın önünü kesip söyleyeceğini söylemiş: “Yap yap da oduncu, o zaman beni de onunla beraber yük treninin tekerleklerinin altına at da, tanrılar, bütün tanrılar, göklerdeki, doğadaki, güneşin ve trenin tanrıları gittiğin hiçbir yerde peşini bırakmasın e mi! Ne yaparsan yap! Sonsuza kadar lanetleneceksin, ebediyete kadar!”

Yoksul oduncu adam hareketsiz kalmış, bir an tereddüt etmiş. Derken “küçük yük” olan “küçük paketi” yoksul oduncu kadına geri vermiş, çünkü artık çocuğun doğası açığa çıkmış ve bu doğa tartışılmaz bir biçimde dışıymış.

Bağırış çağırış ve öfke arasında birinin kolundan diğeri-nin koluna geçen küçük yük de, susturucu takılmış binlerce borazan misali yaygarayı basmış.

Müzikle pek arası olmayan yoksul oduncu adam derhal kulaklarını tıkayıp kükremit:

“Tamam! Tamam! Öyle olsun ve gelecek tüm belalar da senin üzerine olsun!”

Bunun üzerine yoksul oduncu kadın minik yükünü bağrına bastırarak:

“O hem benim hem de senin mutluluğun olacak” demiş.

“Teşekkürler! Sen o mutluluğu kendine sakla! Al da hayrını gör! Ama şunu da bil, artık onu ne duymak ne de görmek istiyorum, asla! Git onu odunluğa götür! Sustur ve sözümü de unutma!”

Yoksul oduncu kadın küçük yükünü kollarında sallaya sallaya, tahta parçalarından yapılma içi boş odunluğa gitmiş ve tanrıların ona sevmesi için bağışladığı çocukla birlikte oraya yerleşmiş. Yoksul oduncu yavaşça içeri girmiş ve ona orman sıçanlarının kemirip didiklediği bir ayı postu uzatmış.

“Al şunu! Bir de üstüne hasta olma bakalım!”

“Tanrılar beni korur” diye cevap vermiş yoksul oduncu kadın.

Çocuk yarı uyur yarı uyanık bir halde hâlâ ağlamaktaymış.

Yoksul oduncu adam dışarı çıkarken buyurmuş:

“Sustur şunu! Yoksa...”

Yoksul oduncu kadın çocuğu kollarında sımsıkı sararak sallamaya devam ediyor, alnına yumuşacık minicik öpücükler konduruyormuş. Böylece ikisi birden uykuya dalmışlar. Çöken sessizliği sadece yoksul oduncunun burnundan gelen feci horlamalarla, orman sıçanlarının kemirdiği ayı postunun altına büzülmüş Tanrı armağanı küçük yük ve sevgi dolu yeni anneciğinin aynı anda yükselen huzur dolu iç çekişleri bozmaktaymış.

Ölüm bürokrasisi tarafından 49 numaralı katar olarak belirtilen ve 2 Mart 1943 günü Drancy-Seine yakınındaki Bobigny Garı'ndan hareket eden yük treni 5 Mart sabahı cehennemin göbeğine varmış, burası son istasyonuymuş.

Ölüsü dirisiyle kadın, erkek ve çocuklar için sabık terzilerden, onların uzak yakın akrabalarından, müşteri ve tedarikçilerinden, bu arada unutmadan, dindarlar için hahambaşılardan, yatalak, yaşlı, hasta ve sakatlar için özel hekimlerden oluşan yükünü boşalttıktan sonra tren, yani sabık 49 numaralı katar bir an önce 50 ya da 51 numaralı katar olmak için acele ettiğinden olacak, anında ters yönde hareket etmiş.

Kendini fena halde yeni analık görevine kaptıran yoksul oduncu kadın trenin boş olarak geri dönüp geçtiğini görememiş.

Tıpkı 50 numaralı katarı ve ondan sonrakileri göremediği gibi.

Yükün teslim alınmasından sonra derhal seçmelere geçilmiş. Hepsi de diplomalı birer doktor olan seçici uzmanlar incelemenin ardından teslimatın ancak yüzde onunu bırakmışlar. Bin kafa üzerinden yüz kadar kafa. Geri kalanı, yaşlı, erkek, kadın, çocuk, sakatlardan oluşan döküntüler akşama doğru yapılan uygulamanın ardından Polonya'nın kasvetli göğünün sonsuz derinliklerinde buharlaşmışlar.

Geçici kimlik belgelerinde ve yepyeni aile cüzdanında adı Diane olarak kayda geçen Dinah ve oğlu, Rose'un ikiz kardeşi Henri, böylece günahsızlara vaat olunan cennetin katmanlarına kavuşarak her türlü ağırlıktan azat olmuşlar.

Masalların çoğunda, biz de bir masaldayız, bir orman vardır. O ormanda da etraftaki her yerden daha sık ağaçlıklı bir alan, içine zorlukla girilebilen, tam da girift bitki örtüsü sayesinde davetsiz misafirlere geçit vermeyen yabanıl ve gizli bir köşe. İnsan, tanrı, hayvan, kimsenin titremeden giremeyeceği kuytu ve uzak bir köşe. Yoksul oduncu adam ile karısının hayatta kalmak için didindikleri geniş ormanda da ağaçların daha gür ve daha sık boy verdiği böyle bir yer varmış. Oduncu baltalarının saygı duyduğu ve belli bir yolu olmayan bir yer. İçinde ancak sessizce kayarcasına ilerlenecek sık bir orman. Çocukların oraya gitme hakları yokmuş elbette. Hatta anne babaları bile oraya ayak basıp yollarını şaşırmaktan korkarlarmış.

Yoksul oduncu kadın ormanını cebinin içi gibi bilirmiş –yaz kış sarındığı şallarda cep yokmuş, olsa bile o ceplere koyacak bir şey bulamazmış–, diyelim ki, her şeye rağmen ona peri ve cinleri, cadı ve kurt adamları düşündüren bu yerden haberi varmış. Orada tek başına bir insanın yaşadığını da biliyormuş, kadın erkek herkese korku ve dehşet salan, gri yeşillilerin ve onların sefil milislerinin bile karşılaşmaktan korktuğu bir varlık. Kiminin uğursuz derken, kiminin hayvan dostu ve insan düşmanı dediği bir varlık. Anlaşılan bu adamın mutlak ve tek efendisi olarak hüküm sürdüğü bu ormanın kıyısında çalı çırpı topraklar yoksul oduncu kadının bazı günler onu görmüşlüğü bile varmış.

Heyhat, sabah erken saatte anlamış, küçük yükünün süt olmadan hayatta kalamayacağını ve gelişemeyeceğini biliyormuş.

Yoksul oduncunun evden çıkmasından sonra örtülerine sarınmış ve küçük yükü de tanrıların armağanı şalina, altın gümüş saçaklı ve peri elleriyle dokunmuşa benzeyen o şala sararak örtülerinin altına saklamış.

Ardından kimselerin titreyip ruhunu Tanrı'ya teslim etmeden adımını atamayacağı ormanın o bölgesinin yolunu tutmuş. Ormanın kıyısında karşısına ormanın bu kısmında sürekli hüküm süren karanlık çıkmış. Etrafı kolaçan etmiş. Acaba adam orada mı? Onu görüyor mu? Ya keçi? Keçi hâlâ hayatta mı? Hâlâ süt veriyor mu?

Evden çıkmadan önce sevgili küçük yükünü greçka lapasından kalan artıkle tekrar doyurmaya kalkmış. Boşuna zahmet. Lapa gene püskürtülmüş. Ve şimdi küçük yükün minik soğuk başı mecalsizce sağa sola düşüyormuş. Ona süt lazım, diye geçirmiş içinden, süt, süt, yoksa... Hayır hayır, olamaz, tanrılar onu kollarında ölsün diye armağan etmediler ki ona.

Yoksul oduncu kadın alçak dalların altından geçerek karanlığa dalmış, bir yandan da trenin, doğanın, ormanların ve keçilerin tanrılarına yalvarıp yakarıyormuş. Hatta perilerden, bilinmez ki, hatta itibar kaybetmeden masum bir çocuğa saldırmayacak kötü ruhlardan bile medet ummuş. Ayaklarının altında çatırdayan girift dalların arasında, "Yardım edin bana, hepiniz bana yardım edin" diye mırıldanıyormuş. Buraya odun toplamaya asla kimse gelmezmiş. Kar bile nadiren yere düşermiş. Ağaçların tepesinde erir ve alçak dalların üstüne yığılırmış.

"Kim var orada?"

Yoksul oduncu kadın hareketsizleşmiş.

"Yoksul bir oduncu kadın" diye cevap vermiş titretilen bir sesle.

Ses tekrarlamış:

"Yoksul oduncu kadın tek adım daha atmaya!"

Kadın kıpırdamadan durmuş. Ses tekrar yükselmiş:

“Yoksul oduncu kadın ne istiyor?”

“Çocuğu için süt!”

“Çocuğu için süt mü?”

O an uğursuz bir gülüş duyulmuş.

Arkasından, çürümüş çalı çırpının üstünde birkaç çizme gıcirtısından sonra, başında şapkası ve elinde tüfeğiyle bir adam belirmiş.

“Neden kendi sütünü vermiyorsun?”

“Heyhat, sütüm yok benim. Ve şu gördüğün çocuk –şalının altından çocuğu çıkarmış– bugün süt içemezse ölecek.”

“Kızın ölecek mi? Eee ne olmuş! Bir başkasını yaparsın sen de.”

“Artık yaşım geçti. Hem bu çocuk bana demiryolundan tekrar tekrar geçen yük treninin tanrısı tarafından emanet edildi.”

“O tanrı sana yanında süt de verseydi ya!”

Adam yeniden o iliklerinizi donduran acı gülüşüyle gülmüş.

Oduncu kadın ürkek ama kararlı bir şekilde cevap vermiş:

“Unutmuştur. Tanrılar her şeyi düşünecek değiller ya, yüzünde yapacak çok işleri var.”

“Ve o işleri de çok kötü yapıyorlar!” diye kestirip atmış adam.

Sonra bir sessizliğin ardından tekrar sormuş:

“Söyle bana yoksul oduncu kadın, nerden süt sağayım istiyorsun?”

“Keçinin memesinden.”

“Keçimin mi? Bir keçim olduğunu da nerden biliyorsun?”

“Senin arazinin yakınında odun toplarken melediğini duydum.”

Adam gene gülmüş, sonra ciddileşerek sormuş:

“Sana verdiğim sütün karşılığında peki sen bana ne vereceksin?”

“Neyim varsa!”

“Peki neyin var?”

“Hiçbir şeyim.”

“Bu çok az.”

“Tanrıların her günü yaz kış gelip iki yudum süt karşılığında sana bir bağ odun getireceğim.”

“Sütümün karşılığını benim ağaçlarımla mı ödeyeceksin?”

“Burası senin ormanın değil ki.”

“Senin de değil.”

“Süt de senin değil!”

“Nasıl yani?”

“Keçinin sütü.”

“Ama keçi benim keçim. Hayatta hiçbir şey karşılıksız olmaz.”

“Süt olmazsa kızım ölecek, karşılıksız.”

“Bir sürü insan ölüyor!”

“Onu bana tanrılar emanet etti, onu beslememe yardım edersen yaşayacak, tanrılar bunun için sana minnettar kalacak ve seni koruyacaklar.”

“Şimdiye kadar bayağı korumuşlardır ya beni.”

Adam şapkasını çıkarmış, şişik bir alın, ezik bir şakak ve eksik bir kulak ortaya çıkmış.

“Onların korumasından geçtim, artık kendi kendimi koruyorum ben.”

“Yine de seni hayatta bırakmışlar ya işte, keçini de.”

“Minnettarım.”

“Tek yudum süt karşılığında sana her gün iki bağ odun getireceğim.”

“Bakıyorum, pazarlığı iyi biliyorsun!”

Adam gene gülmüş.

“Tanrılar sana küçük kızla birlikte değerli birkaç nesne vermedi mi?”

Bizim yoksul oduncu kadının ağzından üzgün üzgün tam “ne yazık ki hayır” çıkacakken, birden yüzü aydınlanmış. Kü-

çük yükünün üstündeki dua şalını alıp keçili adama uzatmış, beriki küçümseyerek almış şalı eline.

“Bu kutsal bir şal, baksana ne kadar ince.”

Adam şalı boynuna sarmış.

“Baksana ne kadar güzel! Kesin bunu peri parmakları dokuyup altın ve gümüşle işlemişlerdir.

Küçük yük usul usul ağlıyormuş. O avaz avaz ağlamaların esamesi geçmiş, çocuğun takati tükenmiş.

Keçili ve ezik suratlı adam çocuğu incelemiş, sonra kararını vermiş:

“Her sıradan insan evladı gibi bu ilahi yaratığın da karnı aç. Sana keçimin sütünden bir ölçek vereceğim. Sana asıl gereken eşek sütü ama bende yok, o zaman ben de sana üç ay boyunca her sabah keçimin sütünden vereceğim, onu kaynar suyla kestireceksin, bir ölçü süte iki ölçü su hesabıyla ve beslenmesini lapayla, daha sonra da ilkbaharda taze meyve ve sebzelerle tamamlayacaksın.”

Adam çocuğu ona geri vermiş. Kadın çocuğu sevgiyle almış, arkasından adamın ayaklarına kapanmış ve elini öpmeye kalkmış. Adam gerilemiş.

“Ayağa kalk!”

Yoksul oduncu kadın gözyaşlarını tutamıyormuş.

“Sen iyi bir adamsın, çok iyisin” diye mırıldanıyormuş.

“Hayır hayır hayır hayır, seninle bir pazarlık yaptık. Yarından tezi yok odunları bekliyorum.”

“Kafanı kim kırdı iyi adam?”

“Savaş.”

“Şimdiki mi?”

“Bir başkası, önemi yok. Bir daha asla karşımda diz çökme, ne de bir başkasının önünde, bir daha asla benim iyi olduğumu söyleme ve benim bir keçimin olduğunu ve süt verdiğimi etrafa yayma. Gel, sana istediğini vereyim.”

İşte böyle olmuş.

Her sabah yoksul oduncu kadın odun yığnını bırakıp karşılığında bir yudum sıcak süt almış.

Ve böylece işte o perişan ama çok değerli zavallı küçük yük, ormandaki keçili adam sayesinde kurtulup hayatta kalmış. Bununla birlikte asla tam anlamıyla doyamıyor, açlık hiç durmadan içini kemiriyormuş. Ağzına gelen her şeyi emiyormuş ve gücünü yeniden kazanmış, dur durak demeden ağlayıp duruyormuş.

İkizlerin babası, Dinah'ın kocası, bizim kahramanımız yüreğine taş basıp gözyaşlarını içine akıttıktan sonra, elinde makası olmadan basit bir usturayla, yıldızlıları yutan kasapların işgal ettiği bütün ülkelerden gelen yük trenleriyle sevk edilen binlerce kafayı tıraş etmiş de tıraş etmiş.

Bu kafalar, bu ustura, içindeki belki, belki diyen gizli düşünce... onu ona rağmen şimdilik hayatta bırakmış.

Akşam olup da yoksul oduncu adam zorunlu genel kamu hizmetiyle geçen günü yüzünden sızlayan uzuvlarını ve kırıp dökülen iskeletini sürükleyerek eve döndüğünde, tek kalan küçük ikizi ne görmek, hele hele ne de duymak istermiş. Yoksul oduncu kadın da bu yüzden küçüğü o gelmeden uyutmaya gayret edermiş. Ama küçüğün uykusunda mızımlandığı ya da kıpır kıpır hareket ettiği de olurmuş. Hatta bazen açlıktan içi kazındığından ağlayarak uyanır ya da uykusunun en derin yerinde yeryüzünün bütün kurtları bir olup üstüne saldırıcaqlarmış gibi bir anda korkuyla feryadı basarmış.

Yoksul oduncu adam böyle zamanlarda koca yumruğunu masaya indirerek sakalının altından, iş arkadaşlarıyla içtiği sahte alkolün de etkisiyle nefret kesilmiş bir sesle homurdanmış: “Şu iblisin dölünü ne görmek ne de duymak istiyorum! Ah şu uğursuz kalpsiz! Şunu sustur, yoksa andım olsun onu kaptığım gibi domuzlara atacağım!”

Çok şükür ki, etrafta artık domuz filan kalmadı diyormuş yoksul oduncu kadın içinden, kalpsizlerin ve tıkınacak bir şeyler bulmanın peşinde olanlar hepsine el koydu, sonra da bir güzel mideye indirdiler. Gene çok şükür ki, her zaman ki gibi bitkin olan yoksul oduncu adamın takkesi sağa sola devrilmekte gecikmez, arkasından masaya yığılır, böylece haksızların uykusuyla sızar kalırmış.

Ama bir gece küçük yük her zamankinden de çok debelenecek, dalmakta olan yoksul oduncu adamı uykusundan uyardırmış. Bunun üzerine oduncu adam gazaba gelerek çocuğa el kaldıracak olmuş. Yoksul oduncu kadın yoksul oduncu kocasının haşır huşur koca pençesini hemen havada yakalamış, bir an öylece tutmuş, sonra da bu eli dümdüz sevgili küçük yükünün hıçkırıklarla sarsılan göğsüne usulca koymuş. Bu şekilde avuç içiyle istemeden o yumuşacık ve bembeyaz tene dokunan yoksul oduncu adam, elini yoksul oduncu kadının elinin kiskacından kurtarmaya çalışmış ama kadın birleştirdiği elleriyle adamın elini minik kızın göğüs kafesine iyice bastırıyor, bir yandan da hiç durmadan bu şeytani yarattığı, bu uğursuz kalpsizi istemiyorum diye bağırarak yoksul oduncu adamın kulağına tatlı tatlı mırıldanıyormuş:

“Hissediyor musun? Hissediyor musun? Şu çarpan minik kalbi hissediyor musun? Hissediyor musun? Hissediyor musun? Çarpıyor, çarpıyor!”

“Hayır hayır!” diye itiraz ediyormuş oduncu adamın takesi dört bir yöne sallanarak. “Hayır hayır!” diye uluyormuş çalı gibi sakalı. “Hayır hayır!”

Oduncu kadın hep fısıldayarak devam etmiş:

“Kalpsizlerin de bir kalbi var. Kalpsizlerin de senin benim gibi bir kalbi var.”

“Hayır hayır!”

“Küçüğüyle, büyüğüyle kalpsizlerin de göğüslerinde çarpan bir kalbi var.”

Yoksul oduncu birden bir omuz darbesiyle elini kurtarmış, bir yandan başını sallarken bir yandan da dişlerinin arasından

tükürerek o karanlık günlerin o uğursuz sloganlarını tekrarlıyormuş: “Kalpsizlerin kalbi yoktur! Kalpsizlerin kalbi yoktur! Onlar baltalarla avlanması gereken sokak köpekleridir! Kalpsizler çocuklarını tren pencerelerinden atsın, biz salaklar da onları beslemek zorunda kalalım!”

Böylece en kara kinini kusuyor ama bir yandan da bir heyecan, bir sıcaklık, avcunun küçük yükün teniyle ve kalbiyle kısacık temasının bundan böyle göğsünde çarptığını hissettiği kalbine kadar yaydığı yepyeni bir hoşluk hissediyormuş. Evet, yoksul oduncunun kalbi, oduncu kadının kucağında nihayet sakinleşen ve şimdi minik kollarını ona doğru uzatan küçük yükün kalbiyle bir yankılanma halinde atıyormuş.

Oduncu dehşete kapılarak geri çekilmiş. Yoksul oduncu kadın çocuğu ona doğru uzatınca, göğsünün ta orta yerinden vurulmuş gibi daha da gerilemiş, bir yandan o şeyi bir daha ne görmek ne doyurmak istediğini makine gibi tekrarlarlarken bir yandan da gövdesinin karanlığının en derin yerinde, çocuğu yakalayıp onu yüzüne, sakalına bastırarak kendisine uzanan, sunulan o kollara karşılık verme arzusunu bastırıyormuş.

Sonunda hem aklına hem kendine hâkim olmuş olmasına, ancak tekrar saldırıya geçip, ertesi gün yoksul oduncu kadını kendisi, dürüst oduncu kocası ile kucağında tuttuğu, Tanrı katilinin dölünden arta kalmış bu şey arasında tercih yapmak zorunda bırakmakla tehdit etmiş. Ve yoksul oduncu kadının ona karşılık vermesine zaman kalmadan döşeğine devrilivermiş ve bu defa neredeyse masumların uykusuyla uyumuş.

Ertesi gün elini nereye koyacak olsa, avcunun içinde hep küçük yükün kalbinin çarptığını hissediyormuş yoksul oduncu adam. Hiç tanımadığı bir hoşluğa gark olan kalbinin en gizli yerinde, küçük kalpsize artık o da küçük yüküm diyormuş. Ve çok büyük ve ender bir tesadüfle kendini onunla baş başa bulduğunda, parmağını tereddütle ona uzatıyor, minik de parmağı anında kapıyor bırakmak istemiyormuş. O an oduncu adam içinde onu sevince boğan, ona iyi gelen bir hoşluk hissediyormuş.

Hatta bir gün, minik kız kulübenin zemininde emeklerken, yoksul oduncu adamın pantolonunun paçasına yapışmış ve iki elinin yardımıyla pantolonun yamalı dizlerinden birine tırmanarak doğrulmuş. Yoksul oduncu adam çığlığını tutamamış: “İhtiyar! Gel gel! Gel de gör! Gel de gör!” Şimdi ufaklık sallanarak, dengesini bulmaya çalışarak, sadece tek eliyle ayakta duruyormuş. Yoksul oduncu adam kendinden geçmiş: “Gördün mü? Gördün mü?” Yoksul oduncu kadın sevinçten deliye dönmüş, sonra da el çırpmaya başlamış. Alkışa eşlik etmeye çalışan küçük yük pantolonu elinden bırakmış ve büyük bir kahkaha tufanı arasında kendini kış üstü yerde bulmuş. Yoksul oduncu tepe taklak atlayıp çocuğu yerden almış ve sevinçle haykırıp “Halleluya!” diye bağırarak onu bir zafer ganimeti gibi havaya kaldırmış.

Sonraki günler, yoksul oduncu adam ile karısı artık zamanın ağırlığını da, açlığı da, sefaleti de, durumlarının vahametini de hissetmez olmuşlar. Savaşa rağmen, daha doğrusu savaş sayesinde, onlara yüklerin en değerlisini armağan eden

bu savaş sayesinde dünya onlara yaşanması hafif ve emin bir yer gibi gelmiş. Evlerinin içini aydınlatmak için baharın onlara sunduğu birkaç iekle süslü bir demet mutluluğu  beraberce paylaşmışlar.

Yoksul oduncu adam neşenin, mutluluğun da etkisiyle çok daha büyük bir şevkle, çok daha büyük bir gayretle çalışmış, iş arkadaşları ondan çok daha fazla hoşlanır ve az konuşmasına rağmen, iş sonrası içki âlemlerine onu çok daha sık davet eder olmuşlar. İçlerinden biri, ötekilerden daha girişimci çıkmış ve evinde metil alkolden sahte içki üreticiliğine soyunmuş. İçkileri o getiriyormuş. Ev yapımı bu içkinin tarifini bilmiyorum ama bilsem de size açıklamazdım. Bu içkinin içilmesinin hiç tavsiye edilmediğini ve yüksek dozda alınması halinde metil alkolün körlük yaptığını bilin yeter. “Boş ver! Savaş zamanı bundan iyisi can sağlığı!” deyip atıyormuş amatör alkol üreticisi. Arkadaşlar yamanmış ve sıkı içici imişler. Arkadaşlar iş gününün ardından evlerinde trenin ve tanrıların bir armağanı olan, kendi hayatları da olsa onlara hayatı sevdirebilecek birer küçük yükleri olmadığından kafayı çeker dururlarmış.

İşten sonra –lıkır lıkır lıkır– bazı akşamlar yoksul oduncu adam arkadaşlarıyla kafa çekmeye razı olur, bu yüzden de taptığı küçük yükün yanına dönme zevkini ertelemek zorunda kalırmış. Böylece bu yepyeni keyifli halini kader ortağı arkadaşlarıyla –lıkır lıkır lıkır– paylaşır, kadeh üstüne kadeh kaldırırlarmış. Neye? Kime? İçlerinden biri bu lanet olası savaşın yakında bitmesi için kadeh kaldırmayı önermiş –lıkır lıkır lıkır–, arkasından lanet olası kalpsizlerin sonuna içmişler –lıkır lıkır lıkır–, arkadaşlardan biri kalpsizlerle ilgili olarak, dopdolu geçip daha sonra bomboş geri dönen trenin dünyanın yedi köşesinden gelen kalpsizleri bilinmeyen bir yere sevk ettiğini anlatmış. Bir diğeri daha da ileri gitmiş:

“Bizlerin üç sefil kuruş için kıcı çıkar, canımıza okunurken, kalpsizler bedava özel trenlerde gezdiriliyorlar!”

Sonunda bir üçüncüsü noktayı koymuş: “Kalpsizler Tanrı’yı öldürdüler ve bu savaşı onlar istediler! Yaşamaya hakları yok ve yeryüzü bunlardan sonsuza kadar kurtulmadıkça onların bu lanet savaşı hiç bitmeyecek!” –lıkır lıkır lıkır–, “Onların yok olup gebermesine!” –lıkır lıkır lıkır–, “Kalpsizlerin ölümüne!” diye hep bir ağızdan bağırılmışlar.

Tam olarak hep bir ağızdan değil...

Yoksul oduncu adam, bizim yoksul oduncu adam –hepsi de oduncuymuş ve yoksulmuş–, yani bizimki, içmiş ama sessiz kalmış. Bunun üzerine arkadaşları hep birden ona dönerek ne diyecek diye beklemişler. Çok fazla beklemelerine gerek kalmamış –lıkır lıkır lıkır–, yoksul oduncu adam kol ağzıyla ağzını silmiş, arkasından sessizlikte şöyle dediğini duyarak bu işe kendisi de şaşırmış:

“Kalpsizlerin de bir kalbi var.”

“Ne ne ne? Ne dedi bu? Ne demek istiyor?”

Bunun üzerine yoksul oduncu tenেকে মাশ্রাপাসিনী sallanan masanın üstüne fırlatıp masayı devirdikten sonra, dedim ya, bizim yoksul oduncu kendini bu defa kulakları sağır eden bir sesle, o zamana kadar gırtlığından çıktığını hiç duymadığı bir sesle “Kalpsizlerin de bir kalbi var!” diye kükrerken bularak iyice şaşırmış.

Sonra baltası omzunda, sağlam ama yine de zikzaklar çizen adımlarla kulübesine, evine yollanmış, gerçeğini, gerçeği böyle haykırdığı için aniden korkuya kapılmış: Kalpsizlerin de bir kalbi var. Korkmuş ama aynı zamanda içi de rahatlamış ve gurur duyuyormuş, ötekilerin suratına haykırdığı için, kendini özgür kıldığı, boyun eğme ve suskunlukla geçen bütün bir hayata bir anda son verdiği için gurur duyuyormuş. Sevgili oduncu karısına ve kaçak alkolün o akşam mahvetmeyi başaramadığı gözbebeğine doğru yürüyormuş. Tanrıların, ya

da kim bilir kimin ona bağısladığı küçük yüküne doğru gidiyormuş. Yürüyormuş. O an kalbinin çarptığını, şiddetle çarptığını hissetmiş, sonra yürürken kendini şarkı söylerken, asla söylemediği bir şarkıyı söylerken yakalayıp şaşırmış, zaten ne bu şarkıyı ne de bir başkasını söylemişliği varmış. Yürüyor ve özgürlükten ve sevgiden sarhoş bir halde şarkı söylüyormuş.

Arkadaşları çok şaşırmış, demişler ki: “Artık alkolü kaldıramıyor! Çok içti! Zırvalıyor! –lıkır lıkır lıkır lıkır–, Yarın serinlikte kendine gelir!” Ve onlar da efendilerinin, kalpsizleri avlayanların, istilacılarının onlara öğrettiği şarkıları söylemeye başlamışlar, şöyle diyen şarkıları:

“Hançerlerimizi onlardan geriye hiçbir şey kalmamacasına ve bizden çaldıklarını bizlere geri verene kadar kalpsizlerin göğüslerine saplayacağız – lıkır lıkır lıkır. Kahrolsun kalpsizler! Lıkır lıkır lıkır.”

Kaçak içki yapımcısı bir yandan şarkı söylerken bir yandan da eskiden, savaştan önce yerel mercilerin belediyeye götürülen her bir zararlı hayvan başına ödöl verdiğini hatırlıyormuş – lıkır lıkır lıkır.

Günler, aylar geçmiş. Sözde berber, sabık ikizlerin babası tıraş ediyormuş, tıraş ediyormuş da ediyormuş. Sonra da sarı, kahve, kızıl saçları toplayıp balyalar haline getiriyormuş. Başka balyaların, başka saçlardan yapılmış binlerce başka balyanın yanını boylayan balyalar. En aranan sarılar, kestaneler, hatta kızıl saçlar. Beyaz saçlarla ne yapıyorlarmış? Bütün bu saçlar peruk, süs, mobilya kumaşı ya da sıradan saçaklı süpürgeler haline getirilmek üzere cömert fatihlerin ülkesine gönderiliyormuş.

Sabık ikizlerin babası ölmek istiyormuş ama içinin ta derinliklerinde anlamsız, yabancı, yaşanıp görülen bütün bu dehşete ayak direyen küçücük bir tohum, büyüdükçe büyüyen ve ona yaşamayı, en azından hayatta kalmayı emreden küçücük bir tohum boy atıyormuş. Ona hayatta kalmayı emreden. Kıramadığı bu küçük umut tohumunu umursamazdan geliyor, onu küçümsüyor, onu keder sellerinde boğuyormuş ama şimdiye rağmen, geçmişe rağmen, ona sevgili ve şefkat dolu karısının bir daha yüzüne bakmamasına, o dehşet treninden inip de o istasyonu olmayan istasyonun peronunda birbirlerinden ayrılmadan önce ona tek laf dahi etmemesine mal olan o anlamsız hareketinin anısına rağmen, yine de tohum aralıksız boy atıyormuş. Kesin olarak ve sonsuza kadar ayrılmadan önce, tek kalan ikizini bir an olsun bağrına bile basamamış. Gözlerinde birkaç damla yaş kalmış olsa, buna hâlâ ağlarmış.

Günler, aylar geçmiş ve küçük yük, bütün günlerin en mutlu-su bir günde birden ayaklarının üstünde durup ilk adımlarını atıvermiş. O günden beridir, yoksul oduncu kadının önünde arkasında tıpış tıpış yürür, akşamları da koşup yoksul oduncu adamı karşılamış. Oduncu onu yüz hizasına, sakal hizasına kadar havaya kaldırıncı da adamın takkesini almaya, sakallarını çekiştirmeye ya da, ne büyük mutluluk, iki avcuyla o koca burnunu yakalamaya çalışmış. Yoksul oduncu adamın içi bir fena olurmuş. O zaman küçük yükü yoksul oduncu kadına uzatır, gürültülü bir şekilde sümkürdükten sonra nemlenen gözlerini silermiş. Daha da güzel böyle günlerden birinde minik kız kollarını uzatarak o uzak ülkede konuşulan tuhaf dilde “Baba! Baba!” diye bağırarak yoksul oduncu adama doğru seğırtmiş. Babaya *papuş*, anneye *mamuş* derlermiş.

“Papuş! Mamuş!”

O an üçü birbirlerine sarılırlarmış, bu kucaklaşma gülüşmelerle, hatta babadan, anneden, kaybolan ve yeniden bulunan çocuktan bahseden bir şarkıyla son bulurmuş.

Bir gün yoksul oduncu kadın ile küçük yük odun toplamaktan dönerlerken, ağaçların altında kaçak içki yapımcısı, üstüne yoksul oduncu adamın iş arkadaşı, hatta dostu olan adama rastlamışlar. Küçük kızı fark eden damıtıcı kibar kibar sormuş: “Bu çocuk da nereden çıktı?” Yoksul oduncu kadın çocuğun kendi çocuğu olduğunu söylemiş. İçki yapımcısı bunun üzerine, adeta tartmak ister gibi gözlerini uzun uzun küçük yüke dikmiş. Sonra da yoksul oduncu kadına dik dik baktıktan sonra köstebek postundan şapkasını kaldırıp neşeli bir sesle “İyi günler size!” diyerek gülümseyip ayrılmış.

O sabah, gün doğmadan az önce, köstebek şapkalı arkadaş, yanında bir önceki dünya savaşından, daha doğrusu Çinlilerin barutu icat etmesinden önceki zamanlardan kalma tüfekler kuşanmış iki milisle, yani üç kişi birden küçük yükü teslim almaya gelmişler. Yoksul oduncu adam onları eşikte karşılamış. Önce inkârdan gelmiş. Çocuğun kendi kızı olduğunu söylemiş. Milislerden biri doğumunu neden belediyeye bildirmediğini sormuş. Oduncu adam kâğıtlarla uğraşmaktan hoşlanmadığını, bu yüzden çocuğun kâğıtsız büyüdüğünü söylemiş. İşin ucunda ölüm cezası olunca, –yasa yasadır arkadaş– sonunda kabul etmiş, dedim ya kabul etmiş, ancak işin sessizce bitirilmesi için, tüfeklerle küçüğü ve özellikle de karısını korkutmamak için, özel bir ayrıcalık yapılarak, küçük kızı iş arkadaşının teslim almasını istemiş. Arkadaşını önüne katıp yürürken bir yandan da yüksek sesle yoksul oduncu kadını uyarıyormuş:

“Şantiyeden bir arkadaş! Kızı hazırla! Arkadaşlara da içki ikram et!”

Oduncu kadın dışarı çıkmış, kollarını anında oduncu adama doğru uzatan küçüğü kucağında taşıyormuş. O an oduncu adam baltayı kaptığı gibi içki yapımcısı arkadaşına indirirken bir yandan da oduncu kadına bağıırıyormuş:

“Kaç kurtul! Küçüğü de al götür!”

Sonra iş arkadaşının kafasını süsleyen köstebek şapkaya bir darbe daha indirmiş. Sonunda başı yukarda kulübeden çıkmış ve milislerden birine saldırmış. Onu çürümüş bir kutuk gibi yere devirmiş. Bunu gören öteki geri geri giderken tökezlemiş, havaya ateş açmış, sonra da baltasını kaldırarak

üzerine doğru yürüyen oduncuya nişan almış. O an yoksul oduncu kadın koşarak dışarı çıkmış, oduncu ise yere yığılırken haykırıyormuş:

“Koş güzelim! Koş! Koş kurtul! Kurtarın kendinizi! Tanrı ruhsuz imansız ne kadar lanetli varsa hepsinin belasını versin!”

Ve mırıldanmış “ki bizim... küçük yükümüz yaşasın!”

Koş yoksul oduncu kadın koş! Koş ve o çok kırılgan yükünü göğsüne bastır! Arkana bakmadan koş! Hayır hayır, ne kanlar içinde yatan yoksul oduncu adama ne de çürük kütükler gibi baltasıyla yardığı o üç larvaya dön bak. Hayır hayır, sakın yoksul oduncu adamın elleriyle yaptığı ağaç kütüklerinden eski kulübeni gözlerinle aramaya kalkma. Üçünüzün o uçup gidici mutluluğı paylaştığı kulübeyi unut. Koş koş koş ve daha da koş!

Koşmak mı? Nereye doğru? Nereye koşmalı? Nerede saklanmalı?

Hiç düşünmeden koş! Haydi haydi! Dosdoğru git! Hayır hayır hayır, ağlama, ağlama, ağlamanın sırası değil.

Yoksul oduncu kadının, sevgili küçük yükünün koşmanın etkisiyle ninni gibi sallanarak yattığı göğsünde, orada, soluk soluğa kalan göğsünde kalbi çarpıyor da çarpıyormuş, sonra birden sıkışmış. Acıdan bacakları kesiliyor, soluğı tükeniyormuş. Kalpsizleri avlayanların sevgili küçük yükünü ondan koparmak için daha şimdiden peşine düştüklerini biliyor, hissediyormuş.

Durmak, kendini yere bırakıvermek, uzanıvermek, eğreltilerin arasında kaybolmak, o çok sevdiği miniğine gitgide daha sıkı sarılarak yüksek otların arasına eriyip karışmak istiyormuş. Ama ayaklarındaki küçük tilkiler göz açtırmıyormuş. Koşuyor, koşuyor, koşuyorlarmış, kaçıp kovalamaya alışıkmiş onlar. Koşuyor, yerden havalanıyor, korkusuzca ve mükemmel koşuyorlarmış. Nereye? Nereye doğru koşuyorlarmış? Korkmayın, onlar nereye gideceğini bilir, yolu bilir onlar, kurtuluş yolunu.

Ve yoksul oduncu kadınla o çok değerli küçük yükü gele gele ormanda kimselerin nasıl gireceğini bilemediği sık ağaçlıklı bölgenin sınırına gelmişler. Ancak küçük tilkiler hiç hız kesmemiş, oraya dalmışlar, bir kökten diğerine sıçırıyor, alçak dallara çarpıp yerleri kaplayan kuru dal parçalarına tosluyorlarmış.

O an bir ses, hem korkulan hem istenen tanıdık bir ses çınlamış:

“Kim var orada?”

“Yoksul oduncu kadın” diye bağırılmış kadın, bu arada küçük tilkiler de koşmaya devam ediyormuş.

“Yoksul oduncu kadın ne ister?”

“Sığınma! Kendim ve şey... için... tanrıların bana bağışladığı şey ...için.”

Ses tekrarlamış:

“Silah sesleri işittim, sen miydin hedefleri?”

“İstedikleri... istedikleri... onu benden almak istiyorlardı...”

“İlerle! Korkmadan yürü!”

“İstedikleri...” Yoksul oduncu kadının soluğu tükenmiş. Sesi kısılmış, bacakları kesilmiş. Küçük tilkiler bile kökler, sarmaşıklar yüzünden ve yorgunluktan yenik düşüp kıpırdamaz olmuşlar.

Yoksul oduncu kadın tüfekli, keçili ve kafası çatlak adama her şeyi anlatmak istiyormuş, her şeyi, korkuları, kalpsizleri, hatta baltayı. Konuşmasına güçlkle devam etmiş:

“İstedikleri... istedikleri... bunun üzerine yoksul oduncu adam da baltasıyla onları... onları...”

Adam ortaya çıkmış.

“Daha fazla anlatma, ben insanların ne kara kalpli olduklarını bilirim, senin oduncuyla baltası iyi yapmış. Seni hırpalayanlar kendilerini göstermeye kalkacak olurlarsa, ben de bilirim yapacağımı.”

Ve o an tüfeğini bir omuzdan diğerine kaydırmış, sonra elini uzatmış.

“Senin küçük yükü bana ver ve beni takip et.”

Bunun üzerine yoksul oduncu kadın çocuğu ona uzatmış, tüfekli, keçili ve kafası çatlak adam kutsal emanetleri taşıyanlara yaraşır bir yumuşaklık ve vakar içinde çocuğu almış.

Üçü sessizce ilerlemişler. Sık ormanlık seyrelmiş ve çok geçmeden yoksul oduncu kadının hiç görmediği bir bahçe ortaya çıkmış. Çünkü yoksul oduncu kadın, odun demetini ormanın kıyısına bırakır, günlük sütünü de oradan almış.

O ilkbahar sonunda, o yaz başında, ağaçlardaki meyveler sanki çocuğa doğru uzanır gibiymiş. Çiçekler de doğruluyor, sanki yoksul oduncu kadın ile küçük kızı teselli etmek istercesine koparsınlar diye kendilerini sunuyorlarmış. Tanrılar ormanın bu köşesinde iyi işler başarmış diye düşünmüş oduncu kadın, evet, tanrılar düşünüp istediler mi iyi şeyler yapıyorlar.

Çocuğu hâlâ kucağında taşıyan adam bir kayanın yamacına dayalı, yine kütüklerden yapılma bir kulübeye yaklaşmış. Kulübeye girmemiş, doğruca kayaya yönelmiş ve mağaramsı bir yere girmiş, orada ufak tefek ama gene de memeleri ağırlaşmış bir keçi birkaç konuk ağırlamanın sevinci içinde onu neşeyle karşılamış.

Tüfekli ve kafası çatlak adam o an çocuğu keçinin önüne bırakmış. İkisi aynı boydaymış. Adam tanıştırmış: "Tanrıların kızı işte sana süt verecek olan annen, senin üçüncü annen."

Çok sevinen çocuk keçiye sarılmış, keçi de keçilerin gözlerinin bayıldığı yerde bayılan baygın gözlerle kendini onun kollarına bırakmış. Sonra ikisi toslaşmış ve küçük kızla keçi göz göze, alın alına öylece durmuşlar, yoksul oduncu kadın hıçkırarak ağlarken, kafası çatlak, keçili ve tüfekli adam fısıl-

diyormuş: “Neden ağlıyorsun yoksul oduncu kadın, bundan sonra istediğin kadar sütün olacak, almak için buraya gelmene bile gerek kalmayacak. Elbette ben bir demet odun kaybetmiş oluyorum ama buna karşılık, yapayalnız keçime bir oyun arkadaşı kazandırmış oluyorum, bu durumda dördümüz de kazançlıyız. Bu dünyada hiç kimse sevilen bir varlığın hayatı ya da kendi hayatı dahi olsa bir şeyler kaybetmeye razı olmadan hiçbir şey kazanamaz.”

Günler günleri, trenler trenleri izlemiş. Kurşun mühürlü vagonlarda insanlık can çekişiyormuş. Ve insanlık bundan habersizmiş gibi yapıyormuş. Kıtanın istila edilen bütün başkentlerinden gelen trenler tekrar tekrar geçip gidiyormuş ama yoksul oduncu kadın artık onları görmüyormuş.

Genel kayıtsızlık arasında trenler gece gündüz geçiyor da geçiyormuş. Taşınanların çığlıklarını, ihtiyaçların hırıltılarına, inananların dualarına, çoktan gaz odalarına yollanan ana babalarından ayrılan çocukların dehşet çığlıklarına karışan çığlıkları kimseler duymuyormuş.

Ve sonra, ve sonra trenler geçmez olmuş. Geçmeyince de tıraş edilecek kafalardan oluşan sefil yüklerini de teslim etmez olmuşlar. Tren yoksa, kelle de yok. Bizim kahramanımız, sabık ikiz babası, çok sevgili eşinin sabık kocası bir anda sabık tıraşçı oluverince açlık, hastalık ve umutsuzluktan çökmüş. Etrafında hayatta kalıp bilinci hâlâ yerinde olan bir iki kişi şöyle fısıldaşıyormuş: “Dayanmak lazım, dayanmak, dayanmak, dayanmak ve de dayanmak, sonunda bu da bitecek, şimdiden uzaklardan sürekli atış sesleri geliyor.” Hatta arkadaşlarından biri kulağına fısıldamış: “Kızıllar geliyormuş, kurukafalar* sonunda donlarına sıçacak.”

O an gelene kadar da, söz konusu bu kurukafalar muazzam cinayetlerinin izleriyle birlikte son tanıkları da acilen ortadan kaldırmak amacıyla bir an önce yıkmak zorunda oldukları krematoryumların dibine yığılan ceset fazlasını yakmak için onlara karda çukurlar kazdıracaktı. Daha düne kadar ne kadar da değerli olan saçlar artık toplanmıyormuş. Daha da kötüsü, kullanıma hazır ambalajlı saçlar dahi artık sevk edilmeyormuş. Bir gözlük dağının yanında, kadın, erkek ve çocuk giysi yığınlarının arasına sıkışmış, terk edilmiş vaziyette, üst üste yığılı duruyorlarmış. Bunların da ortadan kaldırılması gerekiyormuş.

Dayan, dayan, dayan, sonunda bitecek. Artık o da ortadan kaybolmak, bu işi bitirmek, bitirmek, bitirmek istiyormuş. Gece gündüz sayıklıyormuş. Karların üstünde tepinirken sayıklıyor, çukur kazarken sayıklıyormuş, hatırlıyor, daha da beteri, o kader anını yeniden yaşıyormuş, ikizlerden birini

* Toplama kamplarının yönetiminden sorumlu SS birlikleri (ç. n.).

karısının kollarından koparıp aldığı anı, onu trenden karların arasına fırlatıp attığı anı durmaksızın yeniden yaşıyormuş. Sonunda sırası gelip içinde yakılacağı kendi çukurunu kazarken üstünde tepinip durduğu şu kar. Neden, neden, neden o uğursuz, anlamsız hareket? Neden karısıyla iki çocuğuna sonuna kadar, yolun sonuna kadar eşlik etmemiş? Dördü birden hep birlikte yükselmek, duman, kalın ve karanlık duman halkaları halinde göklere yükselmek. Aniden yığılıp kalmış. İki arkadaşı kendi hayatlarını kaybetme riskini göze alarak, diri diri alevlerin içine atılmasını önlemek için onu yakındaki bir barakaya taşımışlar.

Kendine gelince, o barakada ceset yığınlarının arasında kendini iyi hissetmiş. Ölümü, sonunda kurtuluşu umut etmek için orayı uygun bulmuş.

Ölüm gelmemiş ve kurtuluş kendini, keşfettiği dehşeti yuvalarından fırlamış gözlerle belli eden kızıl yıldızlı genç bir asker şeklinde sunmuş. Kendisine bakan cesedin hâlâ yaşadığını fark eden kızıl yıldızlı asker matarasının ağzını onun ağzına dayamış, eline birkaç bisküvi tutuşturmuş, sonra onu ceset yığınlarının arasından çekip çıkararak kucağına almış ve canlanan ilkbahar güneşinin altında barakanın önüne üzerinde ceset olmayan küçük bir toprak parçasının üstüne bırakmış.

Daha dün karın, kurukafalı kasketlilerin çizme ve kamçılarının hüküm sürdüğü yerde, sayısız minik beyaz çiçeklerle bezeli dipdiri ve gürbüz otlar bitiyormuş. İşte o an bir kuşun avaz avaz hayata dönüş marşını söylediğini duymuş. İşte o an, tıpkı kalbi kadar kuruduğunu sandığı gözlerinden yaşlar fışkırmış. Bu gözyaşları ona yeniden canlı biri olduğunu hatırlatmış.

Yerinden doğrulma, sonra yürüme, yürüme ve hep yürüme gücünü kendinde nasıl bulmuş? Kızının, belki tanımadığı sevgili küçük kızının da hayatta olabileceği düşüncesinin içine doğması için bir bülbülün şakıması mı yetmiş? Ve eğer kızı hayatta kaldıysa, bundan böyle onu bulmak için elinden geleni yapmayı kendine bir borç bileceği, her şeyi yapmak zorunda olduğu düşüncesinin.

Böylece önünde ilerleyen kızıkları takip ederek yürüme-ye başlamış. Bir kilisenin yanında açlıktan yere düşmüş. Bir rahip onu yerden kaldırmış, beslemiş, onun için dua etmiş ve o da yürüyerek, hep yürüyerek yeniden yola koyulmuş.

Sonunda sığınmacılar ve kızılardan kaçarken yerlerinden olan ama kızılların çarpıcı ilerleyişi karşısında yakalanan insanlardan oluşan toplama kampı denen bir kampa varmış. Kolunun ön tarafına damgalanan numaranın süslediği hortlak görünümü pasaport yerine geçmiş. Orada beslenip bakılmış ama toparlandıktan sonra o kader anını, treni, karı, ormanı, şalı, yaşlı kadını ama umudu da yeniden yaşamış. Ve en çok da, en çok da karısının ondan sonsuza kadar çevirdiği bakışlarını. Ortak kaderin dördünü beraberce yok etmesine neden izin vermemiş, neden?

Yoksul oduncu kadın gözle görülür bir şekilde büyüyüp serpilken küçük yükünü seyretmekle çok meşgul olduğu için, yük trenlerinin artık ormandan geçmez olduğunu fark etmemiş. Küçük kız hep gülüyor, şarkılar söylüyor, bıcır bıcır konuşuyor ve kırık kafalı tüfekli adamın sevecen bakışları altında kız kardeşten de yakın olduğu keçisiyle oynayıp dans ediyormuş.

Yoksul oduncu kadın hayatı boyunca, bütün hayatı boyunca hiç bu kadar büyük bir mutluluk yaşadığını hatırlamıyormuş. Tüfekli adam ise kulaklarını Doğu'ya dikmiş, tetikte bekliyormuş. Kızılların ilerlemekte olduğunu biliyormuş. Hem seviniyor hem de onlardan korkuyormuş. Kurukafalı gri yeşillilerle onların uşaklarından ve başka işbirlikçilerden nasıl korktuysa onlardan da öyle korkuyormuş. Haftada bir gün ormana yakın köylerden birine gidip temel ihtiyaç maddeleri karşılığında keçi peynirlerini takas edermiş. Orada umutla ya da üzüntüyle konuşulan tek konu o korkunç savaşın yakında sona ereceği imiş. Çok geçmeden kızıl yıldızlı uçaklar gri yeşillilerin mevzilerini bombalamış, ardından da top ateşleri başlamış. Kalpsizlerin avcıları artık saklanıyor ya da Batı'ya doğru kaçıyorlarmış.

Kafası çatlak adam yeni istilacıları mülkiyet haklarına saygı göstermeye zorlamaya kesin kararlı olarak arazisinin doğu

yamacında toprağını arşınlamaktaymış. İki kızıl asker sessizce ormana girmiş. Tüfekli adamı fark edince bir mitralyöz yağmuru altında onu yere sermişler. Sonra askerlerden biri dikkatle yaklaşmış, cesedi ayağıyla çevirmiş, sonra adamın hiç de iç açıcı bir yüzü olmadığını görerek, arkadaşına doğru tiksintiyle yüzünü buruşturarak küçümser bir sesle kestirip atmış: “Moruğun teki, iğrenç.” Bu arada, yerde yatan adamın yalnız olduğunu da görünce, ormanın içine girmeyip etrafından dolaşmayı tercih eden kızıl yıldızlı birliğe katılmışlar.

Yoksul oduncu kadın endişeli bir gecenin ardından ertesi sabah kafası çatlak ve yufka yürekli adamın yerde yatan cesedini bulmuş. Çok ağlamış, küçük yükü de ağlatmış. Hatta mahzun bakışlı keçi bile ağlıyormuş. Onu kefene sarmaktan vazgeçip cesedini çiçekli dallarla örtmüş, sonra yoksul oduncu kadın, bu çok iyi adam bu dünyada kendisinden esirgenen huzur ve mutluluğa nihayet kavuşsun, o huzur ve mutluluğu tanrıların onu karşılayacağı yerde bulsun diye içinden geldiği gibi hem teşekkür hem dilek yerine geçen bir dua okumuş. Trenin tanrılarını da düşünmüş ama dile getirmemiş, artık onlara güveni kalmamış.

Eğer çocuk, çocuğu yaşamışsa, bunun onların sayesinde olmadığını biliyormuş, çocuğu trenden karların üstüne bırakan o el sayesinde, tüfekli adamın iyiliği ve keçisi sayesindeymiş. “Onları kutsayın” diye bitirmiş duasını.

Birkaç partal kıyafet toplamış, yeni imal edilen peynirlerle peynir yapmak için gereken araç gereci dua şalının içine sarmış, sonra küçük kızının elinden, sırtına bir eşek gibi yük vurulmuş keçinin ipinden tutarak yürümeye başlamış. Nereye gideceğini bilemediğinden dosdoğru yürüyormuş, güneşin hâlâ doğmaya devam ettiğini söyledikleri Doğu’ya doğru.

Yolda yüzlerce kızıl yıldızlı tanka ve kamyonu rastlamış. Harabeye dönmüş köylerden geçmiş, sonunda bu köylerden

birinin meydanında durmuş, ona rahat gibi görünen bir yıkıntıyı seçerek oraya yerleşmiş. Dua şalını hâlâ ayakta kalmış bir duvar parçasının üstüne yaymış, kurtardığı birkaç peyniri üstüne dizmiş ve kızı rahat rahat kucağında oturur, keçisi kıyıda köşede kalmış yeşilliklerde otlarken, o da müşterileri beklemeye koyulmuş.

Toplama kampı denilen kampta eski kurbanlarla eski cellatları yan yana bulunuyor, karşı karşıya geliyorlarmış. Birileri, o zamanlar henüz söylenmediği biçimiyle “kendini toparlamaya” çalışırken, ötekiler sığınmacı kalabalıklarının arasına karışıp kaybolmaya bakıyormuş. Burada kalmamalı, gitmeli, kaçmaya devam etmeli, iyi de nereye? Bizim kahramanımız, sabık kafa tıraşçısı, sabık tıp öğrencisi, sabık aile babası, gölgeye dönüşen eski canlı kendi kendine böyle soruyormuş. Polisi tarafından yakalanıp trenle ayrıldığı o ülkeye geri mi dönmeli? Nereye gitmeli? Kuzeye mi, doğuya mı, batıya mı? Oraya varınca da tıp eğitimine yeniden mi başlamalı? Bir berber salonu açıp insanlara kısa, kısacık saç kesimini kabul mü ettirmeli, dazlak kafa modasını? Hayır hayır, ne olursa olsun, kızına, o narin, o pek küçük kızına ne olduğunu bilmeden o bölgeden ayrılamazmış... Ne ad vermişti ona? Adı neydi? Bilemiyormuş, artık kendi öz kızının adını hatırlamıyormuş.

Aynı gün, cebinde kamp yönetiminin ayrılmak isteyenlere gitme olanağı sağlamak ve böylece işgal ettikleri döşeği boşaltıp yer açmak amacıyla verdiği azıcık parayla kampı terk etmiş. Durmadan yürüyor, demiryolunu, ormanı, dönemeçleri, karların arasında diz çökmüş yaşlı kadını bulmak için yürüyor da yürüyormuş. Sonunda terk edilmiş bir demiryolu bulmuş, rayları çoktan bitkiler istila etmiş.

Bu demiryolunu takip etmiş. Demiryolunun içinden geçtiği bir orman, sonra içinden geçtiği başka bir orman daha, sonra bir başka orman daha bulmuş. Artık kar yokmuş, selamına asla karşılık vermeyen eski dörtyol ağızları hariç, hiçbir şey hiçbir şeye benzemiyormuş. Samanlıkta iğne aramak gibi

bir şeymiş. Trenlerin bile çoktan terk ettiği demiryolunu terk etmiş ve kendini yollara vurarak kentlerden, köylerden geçmiş. Her yerde şenlikler gırla gidiyormuş. Kendisi ve ailesi dışında, herkes için savaş bitmiş.

Marşlar, bayraklar, nutuklar, hatta havai fişekler, bütün bu çılgınlık, bütün bu neşe ona yalnız olduğunu, sonsuza kadar yalnız kalacağını, tek başına matem tutacağını, insanlığın matemini, katledilen herkesin matemini, eşinin, çocuklarının, kendi ailesinin ve karısının ailesinin matemini yapayalnız tutacağını hatırlatıyormuş. Su gibi içilen içkilere, herkesi saran sevinçlere, selamlaşmalara, “bir daha asla, asla” diyen yeminlere tanık ola ola bir hayalet gibi kentlerden, köylerden geçmiş.

Tam olarak ne aradığını o da bilmiyormuş. Yürüyormuş. Başı dönüyormuş, aç olduğunu hatırlamış. Her şeye rağmen karnı acıkmış. Küçük bir tezgâhın üstünde peynirler görmüş, küçücük peynirler, birden canı peynir çekmiş. Bu minicik peynirler, sergilenen peynirlerle pek uyuşmayan tuhaf bir örtünün üzerine sıralanmış, altın ve gümüş ipliklerle dokunmuşa benzeyen bir örtünün. İçinde birkaç bozukluk bulunan elini örtünün üzerine koymuş ve bir anda, bir anda anlamış. O an gözlerini bu tuhaf örtüyle örtülü küçük tezgâhın arkasında oturan, pek de yaşlı olmayan kadına doğru kaldırmış. Kadının kucağında bir çocuk varmış. İkisi de ona gülümsüyor, sanki peynirlerden birini seçmesi için onu teşvik ediyorlarmış. Yaşlı kadın onunla anlamadığı bir dilde konuşmuş. Seçip alması için ona işaret etmiş ama onun gözü küçük kızdan başkasını görmüyormuş. Küçük kız da seçmesi için gözleri ve elleriyle ona işaret ediyor, peynirlerin kalitesini övüyormuş, sonra yanındaki keçiyi işaret ederek ona peynirlerin bu keçinin sütünden yapıldığını anlatmış. Adam hepsini anlamamış ama gerektiği kadarını anlamış. Kızıymış bu, kızıymış, trenden attığı kızı, fırınlarda son bulacakken kurtardığı kızıymış.

Göğsünden bir çığlık, korkunç bir çığlık, bir sevinç, acı, zafer çığlığı kopmuş ama ağzından hiçbir şey, hiçbir şey çıkmamış. Gözü hâlâ küçük kızda, kızında, bir parça peynir satın almış. Kızı yaşıyormuş, yaşıyormuş, mutluymuş, gülümsüyormuş. O da hafifçe gülümsemiş, sonra titreyen elini o kışkırtıcı yanağı okşamak için küçük kızın yanağına uzatmış. Küçük kız o an elini kapıldığı gibi dudaklarına götürmüş, ardından da kahkahalarla gülmüş. Adam bir acele elini çekmiş.

Neredeyse fenalaşarak geri çekilmiş, bir yandan da hep yaşlı kadına, keçiye ve az önce yeniden dünyaya getirdiği küçük kızına bakıyormuş. Gözlerini dikip, birbirlerine sarılmış bu peynirci kadınla kadının kucağında oturan öz kızına bakıyormuş. Sanki onların paylaştığı mutluluk tablosunu gözbebeklerine, yüreğine, ruhuna kazımak istercesine gözlerini onlardan ayıramıyormuş. Neden kendini tanıtacakmış ki? Neden dengeyi bozacakmış? Kendi kızına verecek nesi varmış? Hiç, hiçten de öte bir şey. Birkaç adım daha atmış, yine durmuş... Belki de her şeye rağmen gerekir miymiş... belki de yapmalı mıymış... sonra sevinçle kederin birbirine karıştığı insanüstü bir çaba pahasına koparmış kendini. Geniş adımlarla uzaklaşmış.

Ölümü yenmiş, o anlamsız davranışıyla kızını kurtarmış, o canavar ölüm makinesinin hakkından gelmiş. Kavuştuğu ve sonsuza kadar yeniden kaybettiği küçük kızına cesaretini toplayıp son bir defa daha bakmış. Küçük kız o anda çoktan yeni bir müşteriye malını övüyor, parmağıyla sevgili keçisini ve taptığı annesini işaret ederek minik elleriyle peynirin nereden geldiğini gösteriyormuş.

Haydi bakalım, artık bizim küçük yükten ayrılma ve onun kendi hayatını yaşamasına izin verme zamanı. Efendim? Sabık babasına ne olduğunu mu merak ediyorsunuz? Diyorlar ki, gerçi o kadar çok şey söylüyorlar ki, onun, karısı ve iki küçük çocuğunun, kadın erkek çoluk çocuk binlerce başka insan-

la birlikte, polis tarafından yakalanıp sürüldüğü ülkeye geri döndüğünü söylüyorlarmış, yani oraya döndüğünü ve orada tıp eğitimini tamamladığını ve çocuk doktoru olduğunu ve hayatını başkalarının çocuklarını tedavi etmeye ve sevmeye adanmış olduğunu söylüyorlarmış.

Küçük yüke gelince, seçkin bir izci olmuş o. Kırmızı bir fulara ve beyaz göğüslüğüne takılan aynı şekilde kıızıl bir yıldızla layık görülmüş. Bir derginin kapağında fotoğrafı çıkmış, ıslıl ıslılmış. Fotoğrafçı ondan gülümsemesini istemiş.

Hatta diyorlar ki, gerçi size daha önce de söylediğim gibi, çok şey söyleniyor, bir defasında, büyük hekimin o ülkeye gelişinde –çünkü karısını ve çocuklarından birini, kendisinin ve karısının ana babasını yutan kamptan kurtuluşun her yıldönümünde oraya geliyormuş–, her neyse, diyorlar ki, adam karısına ve kendi annesine benzettiği bu fotoğrafı görmüş, hatta diyorlar ki, devlet dergisi *Gençlik ve Neşe*'ye yazıp yoksul bir kadının, sonradan peynir yapıp satan ve okuma yazması olmayan yoksul bir oduncu kadının kızı olduğundan izci kadınların en liyakatlısı olarak sunulan seçkin izci Maria Tchekolova ile temasa geçmek istemiş.

Hayır, sabık ikiz babasının girişiminin başarılı mı başarısız mı olduğu konusunda bir şey bilinmiyormuş, ya da en azından ben bir şey duymadım. Yani sonunda kızına kavuşup kavuşmadığı bilinmiyormuş, asla da bilinmeyecekmış.

Sonsöz

İşte, her şeyi biliyorsunuz. Efendim? Bir soru daha mı? Bunun gerçek bir hikâye olup olmadığını mı bilmek istiyorsunuz? Gerçek bir hikâye mi? Elbette ki hayır, hiç değil. Ah, ne öylesine dayanıksız olan o yüklerini acilen teslim etmek amacıyla savaş halindeki kıtaları aşan yük trenleri falan olmuş. Ne de toplama, kapatma, hatta imha kampları diye bir şey. Ne son yolculuklarının bitiminde duman olup savrulan aileler. Ne de kesildikten sonra toplanıp, ambalajlanıp sevk edilen saçlar. Ne ateş, ne kül ne de gözyaşları. Hiçbiri, bunların hiçbiri olmamış, hiçbiri doğru değilmiş. Tıpkı yoksul oduncu kadınla yoksul oduncu kocası, tıpkı kalpsizler ve kalpsizleri avlayan avcılar gibi. Hiçbiri, bütün bunların hiçbiri gerçek değilmiş. Ne var olmayan şehir ve kırların, orman ve kampların kurtuluşu. Ne bu kurtuluşu izleyen yıllar. Ne kayıp çocuklarını arayan anne babaların acısı. Hatta ne de altın gümüş saçaklı dua şalları. Ne keçili ve kafası çatlak adam, ne şapkalı adam –yine de varsa Tanrı'ya şükürler olsun!– ne de şapka niyetine kafasına tersyüz edilmiş köstebek postu geçiren adam. Hiçbiri, bunların hiçbiri doğru değilmiş. Ne de yoksul oduncu adamın baltası, köstebek başlığı ikiye yarıp kalpsizleri avlayan iki sefil milisi yere seren balta.

Hiçbiri, hiçbiri gerçek değilmiş.

Gerçek olan tek şey, gerçekten gerçek olan ya da bu hikâyede gerçek olmayı hak eden tek şey, çünkü bir hikâyede gerçek bir şeyler gerekir, yoksa onu anlatmak için didinmenin ne yararı var, tek gerçek şey, yani gerçekten gerçek olan tek şey, var olmayan küçük bir kızın sevgi yüzünden ya da umutsuzluktan bir yük treninin penceresinden atılması, altın

gümüş saçaklı ve işlemeli bir şala, var olmayan bir dua şalına sarınmış bir halde, karların içine, sevip okşayacak bir evladı olmayan yoksul bir oduncu kadının ayaklarının dibine atılması ve var olmayan bu yoksul oduncu kadının onu yerden alıp, besleyip, okşayıp her şeyden çok sevmesiymiş. Hatta kendi hayatından bile fazla. İşte böyle.

İşte gerçek hayattaki gibi hikâyelerde de var olmayı hak eden tek şey: Sevgi, çocuklara, kendi çocukların kadar başkalarının çocuklarına da adanan sevgi. Sevgi, var olan ve var olmayan her şeye rağmen hayatın devam etmesini sağlayan sevgi.

Gerçek Hikâyelerin Meraklısı İçin Ek

45 numaralı katar 11 Aralık 1942'de içinde büyük bir bölümü yaşlı ve sakatlardan oluşan ve aralarında yazarın büyükbabası, gözleri görmeyen Naphtali Grumberg'in de bulunduğu yedi yüz yetmiş sekiz erkek, kadın ve çocukla Drancy'den yola çıktı.

1945'te iki kişi kurtuldu.

49 numaralı katar, içinde yazarın babası Zacharie Grumberg ile, 4 Mart 1942 günü doğan ve ertesı yıl doğum günü 4 Mart 1943'te gaz odasında yakılacak olan Silvia Menkès'in de bulunduğu bin Yahudi'yle 2 Mart 1943'te yola çıktı.

1945'te ikisi kadın altı kişi hayatta kaldı.

1978'de Serge Klarsfeld tarafından, Fransa'dan sürülen Yahudilerle ilgili olarak alfabe sırasına göre düzenlenen ve biz sürülenlerin çocukları olarak hepimiz için aile soyağacı işlevini gören *Le Mémorial de la déportation des Juifs de France*'ta (Fransa Yahudilerinin Sürülmesine Dair Anma Kitabı), Abraham - Chaiga Wiesenfeld çifti ile bunların ikiz kızları, 9 Kasım 1943 tarihinde Paris'te doğan Jeannine ile Fernande'in aynı yıl (1943) 7 Aralık'ta, yani doğduktan yirmi sekiz gün sonra Drancy'den ayrıldıkları belirtilmektedir. 64 numaralı katar (bkz. Klarsfeld, *age.*)

*Bir varmış bir yokmuş, bir zamanlar kocaman bir
ormanda yoksul bir oduncu adam ile yoksul karısı
yaşarmış.*

*Hayır hayır hayır hayır, içiniz rahat olsun, Parmak
Çocuk değil bu. Hiç ilgisi yok. Sizler gibi ben de o gülünç
hikâyeden nefret ederim. Besleyemedikleri için çocuklarını
terk eden analar babalar nerede, ne zaman görülmüş?
Geçelim...*

*Her neyse, bu kocaman ormanda büyük bir açlık ve büyük
bir soğuk hüküm sürermiş. Özellikle de kışları. Yazları
ormanın üzerine kavurucu bir sıcaklık çöküp o şiddetli
soğuğu kovar, püskürtürmüş. Buna karşılık açlık, özellikle
bu ormanın etrafının dünya savaşıyla kasılıp kavrulduğu
o zamanlarda açlık hiç eksilmeyen bir şeymiş.*

Dünya savaşı, evet evet evet evet evet.

Yazar ve senarist Jean-Claude Grumberg'in
kaleminden büyüsunü yitirmiş bir dünyada yaşayan
insanlar için hüznü bir masal. Belki de gerçeğin
ta kendisi.

ISBN 978-975-08-4698-4

9 789750 846984

12 TL

KDV'den
muaf'tır.